

بایسته‌های آیین نگارش

حقوقی و کیفری

با مقدمه: دکتر محمود عرفانی

مؤلف: علی حمزه پور

سرتیاسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع

حمزه پور، علی، ۱۳۵۴-
بایسته‌های آیین نگارش حقوقی و کیفری/مؤلف علی حمزه پور؛ با مقدمه
محمود عرفانی.
تهران: کمک آزمون عدالت گستر جم، ۱۴۰۰.
۳۵۲ص: جدول.
۹۷۸-۶۲۲-۷۶۲۲-۳۲-۴:
فیا
چاپ قبلی: کمک آزمون، ۱۳۹۶.
حقوق مدنی -- ایران
Civil rights -- Iran
حقوق -- ایران -- مطالب گونه‌گون
Law -- Iran -- Miscellanea
حقوق مدنی -- ایران -- دعاوی
Civil rights -- Iran -- Cases
آیین دادرسی جزایی -- ایران
Criminal procedure -- Iran
حقوق جزا -- ایران
Criminal law -- Iran
آیین دادرسی مدنی -- ایران -- فرمها
Civil procedure -- Iran -- Forms, blanks, etc.
دادخواست (آیین دادرسی جزایی) -- ایران -- فرمها و پرسش‌نامه‌ها
Complaints (Criminal procedure) -- Iran-- Frms
عرفانی، محمود، مقدمه‌نویس
KMHA
۲۶/۵۵:
۸۴۸۷۱۳۵:
فیا

شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابشناسی

نام کتاب: بایسته‌های آیین نگارش حقوقی و کیفری

مؤلفان: علی حمزه پور؛ با مقدمه محمود عرفانی

انتشارات: کمک آزمون عدالت گستر جم

صفحه آرای: ریحانه صفری

نوبت و سال چاپ: اول ۱۴۰۱.

شمارگان: ۵۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۲۲-۳۲-۴

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران. میدان انقلاب. خیابان آزادی. بعد از جمالزاده شمالی. ساختمان ۱۳۹. پلاک ۶۱

واحد ۱۱ و ۱۲.

تلفن مرکز پخش ۰۲۱۶۶۱۲۹۹۵۰-۴

یارب از دریای احسان و عطا
قطره ای ده مزاج خشک مرا
تا سود سیرسبز و حرم زان گرم
گو که روزی زان زراعت برخیزم

دیباچه:

اعلامیه حقوق بشر و شهروندی سال ۱۷۸۹ میلادی و قانون اساسی ۱۷۹۱ میلادی کشور فرانسه که جایگاه برجسته‌ای در تحولات قرن هجدهم به خود اختصاص داده‌اند، در پی ریزی حاکمیت ملی و انتقال قدرت تصمیم‌گیری از «پادشاه» به «شهروندان» نقطه عطف به شمار می‌روند. در حقیقت در پرتو نگاه جدید به مفهوم حاکمیت، «رعایا» به مقام «شهروندی» ارتقاء پیدا کرده‌اند و در کنار تعهدات و وظایف از حقوق اجتماعی قابل حمایت بهره‌مند می‌شوند. از این رو قرن هجدهم میلادی نقش غیرقابل انکاری در عبور جامعه افکار «گرا» به «جامعه قانونگر» ایفا می‌کند که از درون آن «جمهوری سوم فرانسه» سر بیرون می‌آورد. بعدها در مقدمه قانون اساسی سال ۱۹۵۸ م فرانسه که آغاز دوره جمهوری پنجم فرانسه است، به طور رسمی پیوستگی خود را به «حقوق بشر» اعلام می‌کند. از سوی دیگر، مجمع عمومی سازمان ملل متحد در تاریخ ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ م اعلامیه حقوق بشر را پذیرفت. اعضای شورای اروپا، چهارم نوامبر ۱۹۵۰ کنفرانسیون حفاظت از حقوق بشر و آزادی‌های بنادین را تصویب کردند. رفته رفته مفهوم «آزادی عمومی» هم به عنوان مطالبات شهروندان در برابر قوای عمومی قلم‌گرفته و با مجموعه «حقوق بشری» در هم آمیخت. از دل مفهوم «آزادی» عناصر کوچکتر و فرعی‌تری زاده شدند، از جمله آنها آزادی سیاسی، آزادی مضبوطات، آزادی تجمعات، آزادی دینی، آزادی آموزش و ... می‌باشد. گرچه خود آزادی در این مقاطع تاریخی اوج و حضیضی را تجربه کرد، لیکن این امر مانع از این نشد که «حقوق شهروندی» در اروپا رفته رفته جا باز نکرده و وارد ادبیات حقوقی نگردد.

حقوق شهروندی از جمله مفاهیم نو پدیداری است که به طور ویژه‌ای به برابری و عدالت توجه دارد و در نظریات اجتماعی، سیاسی و حقوقی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است. مقوله «شهروندی» وقتی تحقق می‌یابد که همه افراد یک جامعه از کلیه حقوق مدنی و سیاسی برخوردار باشند و همچنین به فرصت‌های مورد نظر زندگی از حیث اقتصادی و اجتماعی دسترسی آسان داشته باشند. ضمن اینکه شهروندان به عنوان اعضای یک جامعه در حوزه‌های مختلف مشارکت دارند و در برابر حقوقی که دارند، مسئولیت‌هایی را نیز در راستای اداره بهتر جامعه و ایجاد نظم بر عهده می‌گیرند، و شناخت این حقوق و تکالیف نقش مؤثری در ارتقاء شهروندی و ایجاد جامعه‌ای بر اساس نظم و عدالت دارد. اسلام به عنوان یک دین فراگیر که به همه بعد زندگی بشر توجه نموده است، دستورات صریح و شفافی برای روابط اجتماعی انسان‌ها دارد و نه تنها

به کمال معلوی انسان‌ها توجه نموده است بلکه به چگونگی ساختن جامعه‌ای نمونه نیز توجه دارد. از جمله مسائل مهم حقوق شهروندی در اسلام توجه به کرامت انسانها به عنوان اشرف مخلوقات، ارزش حیات و زندگی فرد، برابری بدون توجه به نژاد، رنگ، پوست و ... هدفمند نمودن خلقت انسانها و بهبودی نبودن زندگی انسان می‌باشد.

کتاب حاضر تحت عنوان «حقوق شهروندی» توسط آقای علی حمزه پور وکیل دادگستری و حقوقدان با تجربه که سالها با قانون و مراجع قضایی و مردم در پرونده های مختلف حقوقی و جزایی سر و کار داشته و دهها مقاله علمی حقوقی از ایشان در نشریات مختلف به چاپ رسیده است، با توجه به مشکلات حقوقی موجود در جامعه که بیشتر ناشی از جهل به قانون می باشد را مطرح نموده و مباحث و دانستنی های حقوقی و انواع دادخواست های حقوقی در بعد مختلف، همچنین نظریات مشورتی قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ را به نحو مطلوبی بیان می کند.

در دیای سرن امروز شهروندان به اندازه ای که در ابعاد و جنبه های مختلف زندگی خود اطلاعات دارند، از حقوق و تکالیف قانونی خود آگاه نیستند. عدم آگاهی های مردم از مسائل قضایی و حقوقی در سطح جامعه موجب تشکیل پرونده های قضایی غیر ضروری، سردرگمی مردم در محاکم قضایی و در نهایت افزایش جمعیت کیفری زندانها شده است. سطح آگاهیهای حقوقی مردم می تواند از بار دستگاه قضایی بکاهد و در وقت و هزینه های مردم نیز صرفه جویی شود. ما چه بخواهیم و چه نخوایم، مسائل حقوقی در زندگی ما جریان دارد؛ و ممکن است روزانه با مسائل حقوقی مختلفی روبرو شویم. آموزش همگانی با تعامل همه سازمانها و همکاری رسانه های مختلف می تواند تحول عظیمی در برطرف کردن مشکلات مردم ایجاد کند. بدیهی است دستگاه قضاء علیرغم تلاش، به تنهایی قادر نیست پاسخگوی کامل نیازهای مردم باشد. بر واضح است بحث پیشگیری حقوقی و قضایی همیشه بهتر و موثرتر از درمان قضایی بوده و هزینه های کمتری نیز هم برای مردم و هم دستگاه قضایی به دنبال دارد. چه بسیارند مردمی که دعوی بی ثمر و بی نتیجه ای را در محاکم قضایی طرح می کنند و از نظر مادی و معنوی هزینه های گزافی را هم به خود و هم سیستم قضایی تحمیل می کنند. در صورتی که اگر از حقوق اولیه خود آگاهی داشته باشند، سعی می کنند از بروز مشکلات جلوگیری نمایند و یا در صورت از بروز و حدوث مشکلات، حداقل مکان با گفتگو و مذاکره حل و فصل نمایند.

همانطور که می دانیم قوانین پس از تصویب در مجلس و تأیید توسط شورای نگهبان، به امضاء رئیس جمهور می رسد و برای اطلاع مردم از مفاد آنها، در روزنامه رسمی کشور منتشر می شود و طبق قانون ۱۵ روز پس از انتشار قانون مورد نظر، جهل به آن قانون رافع مسوولیت نیست و اشخاص حقیقی و حقوقی پس از این مدت زمان تعیین شده ملزم به رعایت مفاد این قانون می باشند. آگاهی مردم از قوانین حقوقی یک اصل ضروری است و برای اینکه این قوانین در مورد آنها اعمال شود لازم و ضروری است که از آنها اطلاع داشته باشند اما روزنامه رسمی کشور توان اطلاع رسانی برای آحاد جامعه را ندارد از طرف

دباج قوین تقدیر برکنده، مثر کم و حجیم هستند که برای افراد عادی مشکل است که بتوانند اطلاعات خود را از طریق روزنامه رسمی استخراج کنند. ضمن اینکه ادبیات بکار رفته شده در نشاء قانون بسیار سخت، کاملاً تخصصی و غیر قابل فهم برای عامه مردم است به همین منظور زمینه های لازم برای آموزشهای حقوقی برای ارتقاء سطح آگاهیهای مردم ایجاد گردیده است. ارائه مقالات، تهیه و تدوین کتاب های آموزشی و راهکارهایی از این قبیل برای افزایش آگاهیهای مردم، موجب می شود اتحاد جامعه از حقوق و تکالیف خود آگاهی یابند و از بایدها و نبایدهای قانون مطلع شوند.

ببینی است آموزش مردم در کشورهای پیشرفته از سالیان دور شروع گردیده و در هر کشور افراد عادی آن نیز تا حدود قابل قبولی اطلاعاتی به زبان ساده از کشور خود دارند. شایان ذکر است که قوانین ایران مانند قانون تجارت، قانون مدنی، ثبت، قوانین بین دادرسی مدنی و کیفری و سایر قوانین در یک دوره درخشان، ز سال ۱۳۰۷ هجری شمسی و قبل از جنگ جهانی دوم، در کشور ما بوسیله حقوقدانان تحصیل کرده دوفرانسه، سوئیس و بلژیک، که اکثر با فقه اسلامی نیز آشنایی کامل داشتند تهیه و تدوین و دستاوردهای حقوقی غربی را نیز برای خدمت به کشور خود به یادگار گذاشتند. از جمله قانون مدنی که در آن عقود اسلامی مانند بیع، اجاره، مضاربه، مساقات، جعالة، رهن، حواله، وکالت، ازدواج و طلاق، ارث، وصیت و ... را از فقه اسلامی گرفته و اگر قوانین و موضوعاتی در فقه بیان نشده است، همانند تابعیت را از حقوق کشورهای مزبور و نحو احسن به قوانین داخلی اضافه نموده اند. به عنوان مثال ماده ۱۰ قانون مدنی که بیان می دارد: «قواعدی خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشند نافذ است» این قانون از ماده ۲ قانون مدنی سوئیس و ماده ۶ قانون مدنی فرانسه الهام گرفته و دست حقوقدانان را به انعقاد قراردادهای داخلی و بین المللی باز گذاشته است. زیرا بر اساس آن می توان عقد بیع، اجاره، بیمه، دریایی، حمل و نقل هوایی، بیمه جنگی و تجارت الکترونیکی و غیره را تنظیم نمود.

کتاب پیش رو سعی دارد امور پر کاربرد که در زندگی روزمره با آن سر و کار داریم را به زبان ساده به مخاطب ارائه نماید. وژه ها و مفاهیم را تعریف کرده و انواع دادخواستهایی که ممکن است نیاز زندگی ما باشد را بیان کرده است تا خدمتی در راه پیشگیری از وقوع جرم، آگاهی از حقوق و نیازمندی های حقوقی مردم عزیز انجام داده باشد. امیدوارم این تلاش و قدم و قلم گره ای از نیازمندی باز کند و نوشته ای برای اثربخشی نگارنده فراهم آورد.

دکتر محمود عرفانی

استاد بازنشسته دانشکده حقوق دانشگاه تهران

دکتر دولتی حقوق از دانشگاه پاریس